

Az 50+ generáció ICT kapcsolatainak vizsgálata (II. rész)

Az informatika eszköz ahhoz is, hogy a társadalom idősebb tagjai részesei lehessenek az életnek, közéletnek. Az információs társadalom újrendezi a társadalmi erőforrásokhoz, az információkhoz való hozzáférést. A tanulmány az 50 feletti technológiához fűződő viszonyát tárgyalja, külön hangsúlyt kap a kommunikáció és a generációk közti együttműködés kérdésköre. A tanulmány II. részében a 2008-ban megvalósult feltáró jellegű kutatásorozat kvantitatív elemének egyes részeredményeit kiemelve kerül bemutatásra a generációkat eltérően jellemző ICT használat.

Kulcsszavak:
50+, ICT, internet, generációk

„A legnehezebb arra rájönni, hogy mi az az elengedhetetlenül fontos, amit még meg kell tanulni.” (Csepeli)

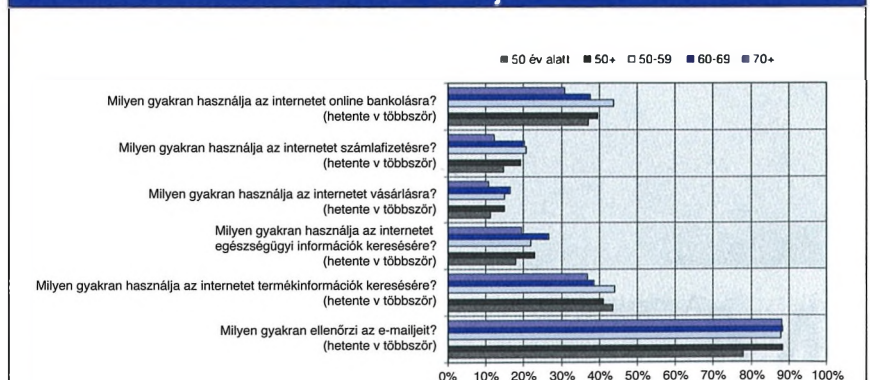
A tanulmány az 50 feletti technológiához fűződő viszonyát tárgyalja, külön hangsúlyt helyezve a kommunikáció és a generációk közti együttműködés kérdéseire. A tanulmány első részében fókuszba került a fiatalok szerepe és lehetőségeik az idősök támogatásában, lehetséges felelősségük az idősök információs társadalomba történő befogadása kapcsán. A második részben a kvantitatív kutatás alapján adunk összefoglalót a generációkat eltérő módon jellemző ICT-használat eredményeiről. Vizsgált hipotézisünk a következő:

H3: Az ICT-használat és annak minősége generációkat eltérő módon jellemez.

Kiindulópontul célszerű a legegyszerűbben mérhető, bár tartalmi szempontból komoly korlátokat állító ellátottsági mutatót vizsgálnunk. Jól látható a publikus kutatási eredmények tükrében, hogy az ellátottság nagyjából szétterjed az aktív munkaerő-piaci résztvevőkön. Magyarországon azonban az inaktivitás magas szintjét is figyelembe kell vennünk, az 50-64 év közöttiek közül csak minden harmadik ember dolgozik. A nagy különbség a fiatal generációval történő összehasonlításakor látszik, a használat intenzitása, a diverzifikáció, sőt az érzelmi viszonyulás tekintetében is.

1. ábra

Internethasználati jellemzők

Forrás: Bright Booming Future, AARP Presentation, CES Silver Summit Conference 2009: Surveying the Digital Future, USC Annenberg School Center for the Digital Future (saját szerkesztés)

Vizsgálódásaink során egyre közelebb kerülünk a megállapításhoz, amit más piacok esetében megtapasztalhattunk már, hogy bár mintaként vagy akár motiváló célként használhatjuk az amerikai példát, de összehasonlításokat több szempontból – nyilvánvalóan nem a kvantitatív összehasonlításra gondolva – sem célszerű tennünk. Az Egyesült Államok legújabb kutatási eredményei alapján nem hagyható figyelmen kívül, hogy míg a 2004-es kutatások 47%-nyi 55 év-nél idősebb internethasználót jeleztek (Abramson and Silverstein, 2006) – jelentős különbségekkel az egyes korcsoportokban és szemben az akkori magyar 10%-kal –, addig mára ez lényegesen megváltozott. Már a 70 év felettek korcsoportja önmagában is eléri ezt a mértéket, míg a megelőző korcsoportok 70% körül mozognak (AARP, 2009).

Fókuszálva az idősek egyes korcsoportjaira, több használati jellemzőcsoport kisimult már ebben a dimenzióban. Az 50-esek és 60-asok közt az eltérés megszűnt, és lassan a 70-esek is zárkóznak fel. Ennek mértéke nem magyarázható az idő előrehaladtával új korcsoportba átlépő korábbi használókkal (1. ábra).

A Magyar Infokommunikációs Jelentés legutóbbi adatai szerint a legalább 15 éves hazai lakosság körében a számítógép-használat megítélése alig változott a 2008-as év során. Bár a túlnyomó többség továbbra is egyetért abban, hogy a PC jelentősen megkönnyíti az emberek életét, sőt abban is egybevága a domináns vélekedés, hogy az internethasználók a mindennapjaikban jelentős előnyt élveznek, az informatikai eszközök megkerülhetlenségének nézetét a többség továbbra sem osztja (BellResearch, 2009). A részben alaptalan félelmek és fel nem ismert előnyök jó részben a lakosságra jellemző felkészületlenségből és ismerethiányból erednek. Nálunk aggodalomra leginkább az ad okot, hogy az "átlagember" általános

informatikai ismeretei a kutatási adatok szerint alig-alig bővülnek, fokozottan igaz ez a munkaerőpiactól távollévőkre, a 60 éven felüliekre és az alapfokú végzettségűekre (2/a. és 2/b. ábrák).

EURÓPAI BENCHMARK

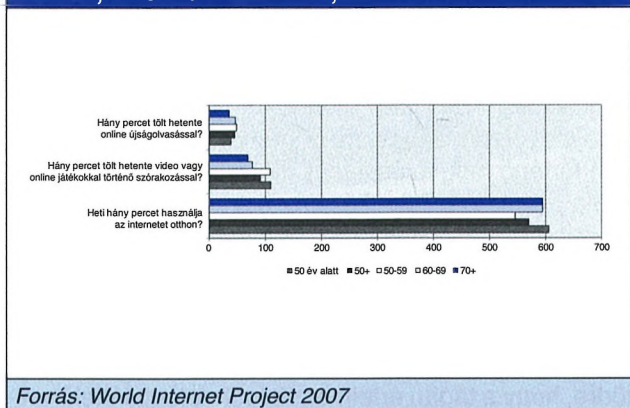
A témakörben nagymintás nemzeti kutatások készülnek ugyan, de többnyire korlátozott hozzáférhetőséggel, az idős generációra kiemelt hangsúllyal figyelő összehasonlító elemzések pedig rendkívül ritkák. Éppen ezért tartjuk fontosnak a következőkben bemutatásra kerülő Seniorwatch kutatássorozat (2002-2008) releváns eredményeinek elemzési körbe vonását.

A kutatássorozat célja folyamatosan nyomon követni az 55+ generáció körében az ICT piac fejlődését. Az első kutatás 2002 folyamán, míg az ismételt vizsgálat 2007 év végén készült, 2008-ban került publikálásra. A kutatásban 5 EU tagország vett részt – Németország, Egyesült Királyság, Franciaország, Olaszország és Lengyelország – országonként 500 interjút készítve. A három kulcsterület részletes elemzése mellett mindvégig fókuszál a kutatás a megjelenő új technológiai trendekre és az időskorban fenntartható függetlenség megtartásának témakörére:

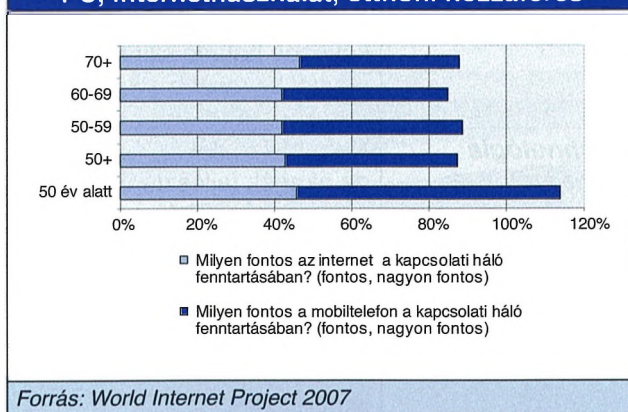
- ICT használat a mindennapi élet során
- az ICT használat életminőséget növelő szerepe az egészségügyi távügyelet és szociális gondoskodás területén
- ICT használat munkahelyi környezetben.

A jelentésből adódó első megállapítás a digitális szakadék létezése, tekintettel az 55 feletti korosztálynak az összes többiétől lényegesen eltérő ICT használatára. Tekintettel a computer, az internet és a mobiltelefon használatra, különböző digitális szakadék mintázatok alakulnak ki a vizsgált országokban.

2/a. ábra
PC, internethasználat, otthoni hozzáférés

2/b. ábra
PC, internethasználat, otthoni hozzáférés

Az idősek internethasználati mutatója több, mint megduplázódott ugyan, 8%-ról 19%-ra nőtt, de annak abszolút értéke még így is jelentősen elmarad a társadalmak többi korcsoportjától, amelyekben az átlagos arány 41%-ról 62%-ra változott. Nem adható egyértelmű válasz arra kérdésre, hogy a szakadék szűkül-e vagy inkább mélyül. A computer- és internethasználat változása együtt látszik mozogni, míg jelentősebb eltérés, gyorsuló növekedés csak a mobiltelefon-használat területén tapasztalható.

ICT INVOLVMENT TIPOLOGIA

Négy kategóriával írta le a Seniorwatch 2002 nemzetközi kutatás a lakosság ICT iránti elkötelezettségét, az 1. táblában foglaltak szerint.

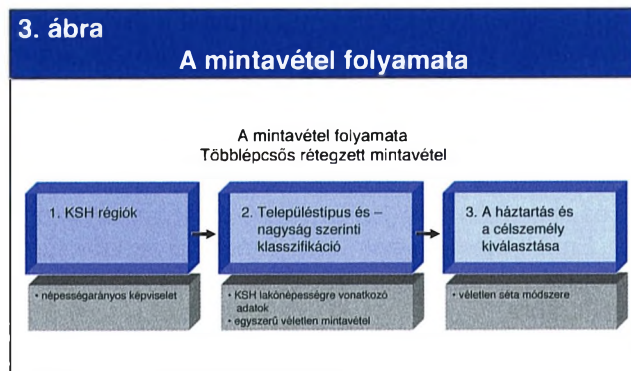
Az 50+ generáció többsége 2001-ben a technológia iránt nyitottak csoportjába tartozott, érdemes azonban látnunk, hogy majd minden harmadik válszólo zárkózott el mind a használattól, mind a tanulástól. 2007-re egyértelmű elmozdulás történt a használat intenzitása és a tudásszint emelkedése irányába, azonban az elzárkózók csoportja alig csökkent. (Mivel nem generációkról, adott időszakban születettekről van szó, így a két kutatás időpontjában különböző felhasználók estek az egyes csoportokba.)

A 2007-ben zajlott kutatás általános attitűdöket mérő részének fő megállapítása, hogy az 50+ generáció erősen polarizált az ICT piaci aktív részvétel és az új technológiák iránti nyitottság tekintetében.

1. tábla Fogyasztói kategóriák – involvment (saját szerkesztés)	
Tapasztalt sprinterek	Számítógéphasználók haladó vagy professzionális szinten és/vagy számítógép használók legalább heti egyszer
Idő kezdők	Számítógéphasználók kevésbé haladó szinten heti egynél kevesebb alkalommal
Technológia iránt nyitottak	Nem-használók, de akarják fejleszteni számítógépkezelési képességeiket
Digitális kihívás	Nem-használók és nem is akarják fejleszteni számítógépkezelési ismereteiket

FOGYASZTÓI ATTITŰDÖK A TECHNOLÓGIAHASZNÁLATTAL KAPCSOLATBAN – PRIMER ELEMZÉS

A lakosság jelenlegi idő- és pénzfelhasználását, valamint a lakosság trendaffinitását és a trendcsoportok azonosítását vizsgáló, kvantitatív jellegű kutatás során 2500 face-to-face interjú készült. A minta országosan reprezentatív módon a hazai, 16-65 éves korosztály véleményét tükrözi. A többlépcsős mintavétel 2008 novemberében zajlott. A mintavétel folyamatát a 3. ábra szemlélteti.

A kutatásban a 2. táblázatban látható attitűdállítások kaptak helyet. A tanulmányban jelenleg a fogyasztói attitűdök korcsoportonkénti keresztelemzését szerepeltetjük. Azokat az összefüggéseket emeljük ki, ahol a Khi-négyzet próba értékei a szokásosan elfogadott 0,05 érték alattiak, vagyis ahol szignifikáns különbséget találtunk a vizsgált változók között. (2. táblázat)

Ahogy a nemzetközi elemzésekben is láthatjuk, a rajongás a technológiai újdonságok iránt és az új technológiákat alkalmazó eszközök beépülése a mindennapi életbe az egyes korosztályokat eltérően jellemzi, folyamatos átmenetet képezve, egyértelmű életkori vagy generációs határokat nem találunk (4. ábra). Ezeket az eredményeket látjuk visszaköszönni a magyar piac legfrissebb eredményeiből is (5. ábra).

Egészen más a helyzet, ha a technológiai/elektronikai eszközök használathoz kapcsolódó segítség igénybevételét, a fogyasztói igények egyes termékekben történő megvalósulását, illetve az internettel kapcsolatos kérdéseket – hátrány-e a hozzáférés hiánya, takarítunk-e meg vele időt, segíti-e a kommunikációt – vizsgáljuk. Fokozatosan élesedő, egyre jobban kirajzolódó léptékváltást látunk az ötvenes, hatvanas korcsoport válaszai alapján.

Az állítás próbál rávilágítani arra az általános attitűdre, hogy a tágran értelmezett technológiai/elektronikai

2. tábla

Technológiával kapcsolatos attitűdállítások – primer kutatás

Kérjük, hogy értékelje a következő állításokat aszerint, hogy mennyire ért egyet velük! Véleményét hatfokozatú skála segítségével fejezze ki, ahol 1 azt jelenti, hogy egyáltalán nem, 6 pedig, hogy teljes mértékben egyetért. Természetesen a közbelső fokozatok is használhatók!

	Egyáltalán nem értek egyet			Teljes mértékben egyetértek		
A számítógép és más technológiai újdonságok beépültek a mindennapjaimba.	1	2	3	4	5	6
Az internet használatával időt takaríthatunk meg.	1	2	3	4	5	6
Folyamatos stresszt jelent a különböző elektronikai készülékeim működtetése.	1	2	3	4	5	6
Azok az emberek, akik az internetet használják, kockáztatják a személyes adataik biztonságát.	1	2	3	4	5	6
Az internet lehetőséget ad arra, hogy többet kommunikáljak barátaimmal, családommal.	1	2	3	4	5	6
A technológiai újdonságokkal való megismerkedés számomra kihívást jelent.	1	2	3	4	5	6
Rajongok a technológiai újdonságokért.	1	2	3	4	5	6
Azok, akiknek nincs internet-hozzáférésük, komoly hátrányban vannak az élet minden területén.	1	2	3	4	5	6
A modern technikát gyártó cégek nem veszik figyelembe a korabeli emberek igényeit.	1	2	3	4	5	6

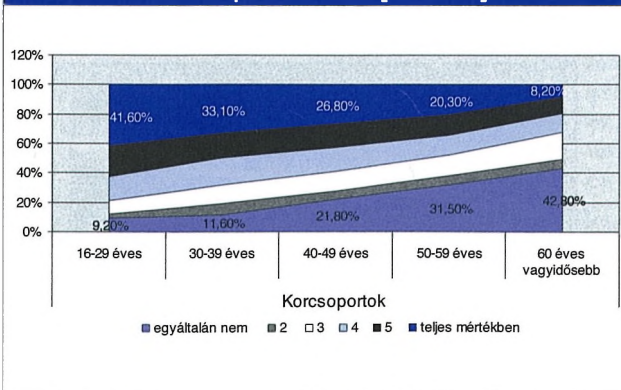
kai termékek körében a napi használat során mekkora szerepe van az autodidakta módon történő feladatmegoldásnak, illetve a támogatás, a külső segítség felhasználásának. Az eredmények irányukban nem térnek el a nemzetközi eredményektől (Seniorwatch, 2008), az egyetértés százaléka kismértékben (kb. 10%) alacsonyabb, azonban így is közel 60%-os az

egyetértés a külső segítség igénybevételével. Ami könnyen kapcsolatba hozható a tanulmány erre vonatkozó hipotézisével (6. ábra, következő oldalon),

Az idősebb fogyasztók igényeinek való megfelelés, a fejlesztésekben játszott szerepük és ezek akár funkcionalitás, akár design tekintetében történő megvalósulása a generációs nyomokat hordozza és egy-

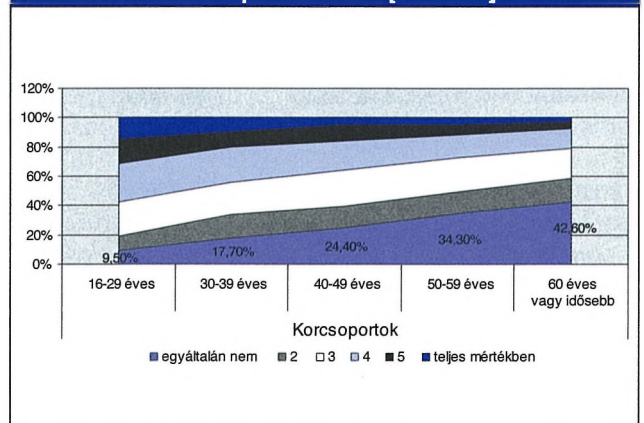
4. ábra

A számítógép és más technológiai újdonságok beépültek a mindennapjaimba, korcsoportonként [n=2500]

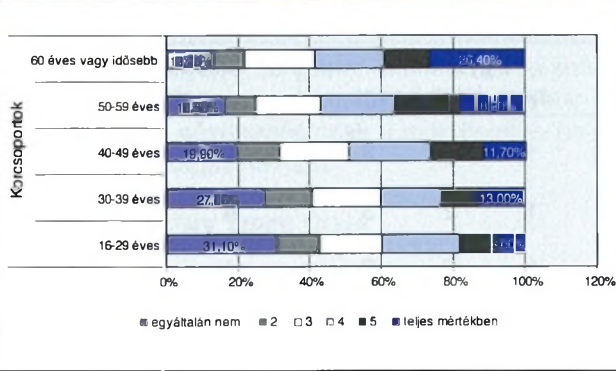
5. ábra

Rajongok a technológiai újdonságokért, korcsoportonként [n=2500]

6. ábra

Amikor új elektronikai eszközt veszek, általában másról kérek segítséget az üzembe helyezéshez, korcsoportonként [n=2500]

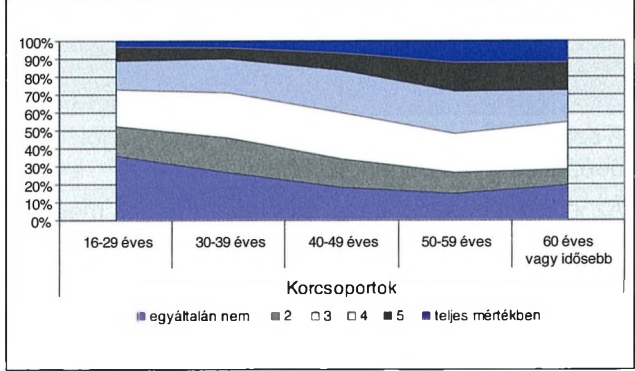

ben újabb eredményeket is sejtet. A hatvan feletti korcsoportjában visszafordulni látszik az állítás támogatottsága, ebben a korcsoportban jelennek meg jellemzően az életkorral járó komolyabb érzékszervi problémák, amelyekre valóban több megoldást kínál a technológiai szektor, fejlettebb a részpiac (7. ábra).

Az internet szerepe mind az időgazdálkodás, mind pedig az ugyancsak az időgazdálkodáshoz is kapcsolódó kommunikáció tekintetében markáns eltéréseket mutat az idősebb csoportok esetén, ami lehet általában jellemzője egy nemzet kultúrájának. A mi társadalmunkban hagyni a dolgokat elromlani, nem gazdálkodni jól az idővel – társadalmi értelemben nem tartozik a szankcionált dolgok közé. Az élettempó objektív mérés vagy szubjektív érzékelés alapján lassú vagy gyors lehet, a fogyasztó életére az időhiány vagy az idő lassulása/lassítása jellemző. Ez a dimenzió a korral való egyidejű haladást, az ICT-használatot, az ahhoz kapcsolódó tudást, a modern értékorientá-

7. ábra

A modern technikát gyártó cégek nem veszik figyelembe a korombeli emberek igényeit, korcsoportonként [n=2500]

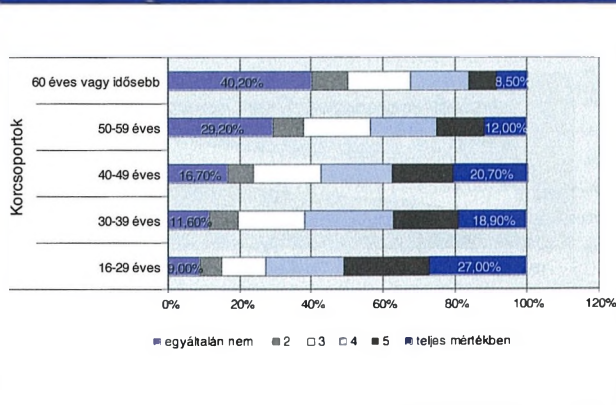
ciót jelzi (Törőcsik, 2003, 2004). Így az időhöz való viszony egyben fontos dimenziója a fogyasztói csoportok leírásának, amely jelzi a korral való együttmozgást. A kutatás eredményei egyértelműen jelzik az ötvenes korcsoporttól az idő szerepének csökkenését (8. ábra).

A kapcsolati háló működtetése szintén idő- és csatornagényes feladat, ami függ a hálózat méretétől, a rendelkezésre álló csatornáktól és az időszükséglettől. Az internet adta kommunikációs lehetőség ki nem használása mutatja egyrészt az idősebb korcsoportok időgazdálkodási szemléletének sajátosságát, és az ismert háttérinformációk alapján kisebb kapcsolati hálóra és az ehhez szükséges tradicionális csatornák elégségességére utalhat (9. ábra).

Az internet általános előnyöket biztosító szerepével kapcsolatban már nem ennyire markáns, de mérhető az eltérés az 50 feletti korcsoportokban. Pozitív eredménynek tekinthető a markáns eltérés hiánya,

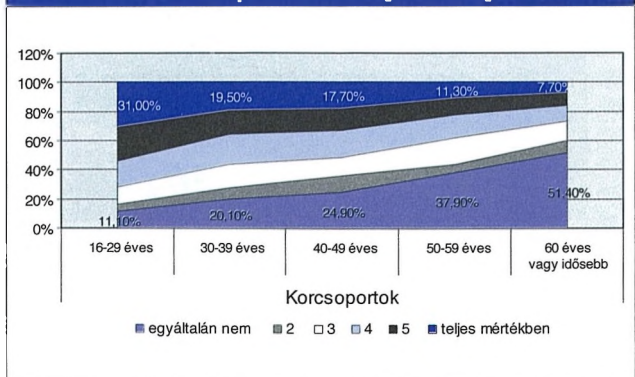
8. ábra

Az internet használatával időt takaríthatunk meg, korcsoportonként [n=2500]

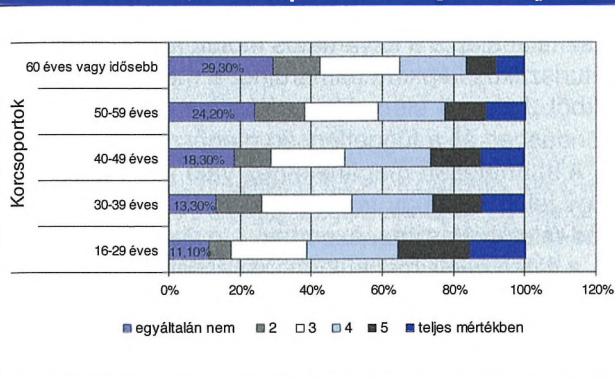
9. ábra

Az internet lehetőséget ad arra, hogy többet kommunikáljak barátaimmal, családommal, korcsoportonként [n=2500]

10. ábra

Azok, akiknek nincs internet-hozzáférésük, komoly hátrányban vannak az élet minden területén, korcsoportonként [n=2500]

hiszen míg az idő és kommunikáció tekintetében, azaz specifikus kérdések esetén még ez látható, az internettel kapcsolatos általános attitűd már az elfogadottság, a szükségesség elismerésének irányába mutat (10. ábra).

A technológiai kihívásokról, a működtetéssel járó stresszről és a személyes adatok biztonságáról szóló állítások nem igazán osztották meg a felnőtt lakosságot. A nemzetközi eredményeknél távolságtartóbb, passzívabb a kép – eltérés tekintetében ez kb. tíz százalékpontot jelent – sem a kihíváson kívül sincsenek kiugróan egyetértő korcsoportok, sem a működtetésből nem adódnak stresszt okozó, korcsoportokat eltérően jellemző nehézségek. A személyes adatbiztonság az egyik legtöbbet hangoztatott témakör az idősebb internethasználók kapcsán, a kutatás eredményei azonban nem mutatják ennek negatív eltérését az idősebbek irányába. A tanulmány első részében bemutatott eredményekkel kiegészítve, illetve nemzetközi összehasonlításba helyezve a passzivitást jelző eredményeket, alátámasztást nyer, hogy az ICT akkor jelenthet egy társadalom számára előnyt, ha van mire ráépíteni, ha valami eredendő érdeklődéssel, nyitottsággal, tudással interakcióba kerül.

TECHNOLÓGIÁK, AMELYEK MÁR KÉSZEK A HASZNÁLATRA – POTENCIÁLIS FELHASZNÁLÓKRA VÁRUNK

Az otthon biztonságát fokozó intelligens készülékek, az életfunkciók nyomon követésre szolgáló mobil megoldások, a csökkent látó- vagy hallóképességűek számára kifejlesztett felhasználóbarát kezelőfelületek mind javítani fogják az időskorúak – és családjaik – életminőségét, valamint foglalkoztatásuk lehe-

tőségeit. Az időskorúak otthoni, munkahelyi és tág értelemben vett társadalmi életkörülményeit javító, nagymértékben innovatív digitális termékek és szolgáltatások 50+ generációt érintő kérdésköre kerül bemutatásra a következőkben.

Hogy miként kapcsolódik ez a témakör a tanulmány gondolatmentének fő irányához? Az időződés minden életszakasza újabb és újabb piaci lehetőségeket nyit meg, a célcsoport méretének kritikus volta és folyamatos növekedése pedig egyre vonzóbbá teszi az épülő piacokra való belépést. (Számos korábban technológiai cég transzformálódik információ-technológiai és egészségügyi fókuszú vállalkozássá, jó példa erre az Intel.) Azonban a fogyasztók befogadóképességével kapcsolatban is elvárások fogalmazódnak meg, amely legtöbb esetben minimum IT ismereteket, de sokkal inkább az új kommunikációs kultúra tényleges birtokbavételét jelenti. Ha az 50+ generációról beszélünk, egyértelműen előtérbe kerülnek:

- a munkaerő-piaci kérdések – a munkaerő-piacon tarthatóságot és ezáltal vásárlóerő stabilizálást segítő tényezők,
- a számukra hozzáférhető szolgáltatási paletta bővítésében rejlő piaci lehetőségek,
- a csoport nagy hányadát – eltérő szituációkban, életszakaszokban – érintő időszápolási problémakör, valamint
- a hosszabb várható élettartamhoz kötődő, az életminőséget befolyásoló, egészségtudatos, biztonságszintjében fokozott életvitelt segítő termékek, szolgáltatások.

Kiragadva az 50+ generáció fiatalabb alcsoportját gyakran érintő példát, nézzük a szülők betegápolásának kérdéskörét! Néhány egyszerű kérdés, ami naponta többször felmerül, ha idős, de nem feltétlenül beteg/sérült hozzátartozóról gondoskodunk. Bevette a gyógyszereit? Evett ma már? Vajon elesett a fürdőszobában? Zavartalanul alszik? Nincs túl hideg/meleg a lakásban? Csinált valami váratlan dolgot? Ezekre a kérdésekre azonnali választ kaphat a minimális IT ismeretekkel bíró idősgondozó, ha képes használni a piacon lévő számos Telecare szolgáltatás valamelyikét (Gergátz, 2009).

A triviális példa után következzen néhány alkalmazás, amely segít az idősek függetlenségének megtartása mellett a gondozóik professzionális támogatására, így képes a gondozás és ezen keresztül az életminőség javítására. Nem elhanyagolható, hogy elterjedésükkel csökkenthető lenne a nemzeti egészségügyi költség és növekedne az „időstermékekhez” társuló kapcsolódó szolgáltatások hatékonysága, javítva

a jövedelmezőséget, ami a fejlődés egyértelmű katalizátora.

A személyes egészségügyi eszközök köre a fizikai és biokémiai szenzoroktól egészen hordozható komplex rendszerekig terjed, amelyek képesek a használó mentális és fizikai állapotának felmérésére és folyamatos ellenőrzésére, valamint az adatok tárolása mellett azok összetett elemzésére.

A fogyatékkal és szerzett érzékelési gyengeségekkel élők számára széles körben létező ICT-alapú eszközök vannak a piacon, kezdve a nagy nyomógombos mobiltelefonoktól, egészen a beszédfelismerő, olvasó-író alkalmazásokig (assistive technology devices).

Riasztórendszerektől, amelyek esetén a legegyszerűbbtől – amelynél a pánikgomb megnyomásakor a segítséget nyújtani képes gondozó értesítést kap – egészen az azonnali egészségügyi ellátást biztosítóig terjed a skála. Az otthoni megfigyelőrendszerek működésének központi eleme, hogy képesek riasztást adni a kijelölt helyre, ha az ügyfél nem a megszokott napi rutinját, napi tevékenységeit végzi.

Az intelligens otthon lehetséges funkciói közül említendő az intelligens (környezetre reagáló) épület, a biztonságtechnika és a vagyonsvédelem, az otthoni szórakoztatás, a vásárlás és ügyintézés (fogyasztás), az otthoni munkavégzés és tanulás (gazdasági aktivitás), és az otthoni beteg- és gyermekfelügyelet (szociális funkciók).

A követőrendszerek segítségével könnyen meghatározható a megfigyelt személy földrajzi helye, különösen fontos alkalmazás ez a demenciával küzdők esetén.

Széles körben kerültek kifejlesztésre – a használat még elmarad emögött – a mobilitást támogató alkalmazások, pl. navigációs segítséget biztosító eszközök, a nagyobb karaktereket is mutatni képes display-k vagy az egyes tranzakciók megengedett idejét indokolt esetben változtatni tudó eszközök.

Az egyik legjelentősebb, az integrált ellátást támogató eszközrendszer az Egyesült Királyságban került tesztelésre, elektronizálva az egészségügyi kórlapokat, diagnózisokat, kezelési leírásokat, segítve ezzel az egészségügyi kiadások és betegutak optimalizálását, a gyors információcserét a kezelőorvosok közt (CES, 2009).

Fejlesztés alatt álló termékinformációk szinte naponta kerülnek napvilágra, egyre jobban közelítve a valós felhasználói igényeket a technológiai képességek ideális kombinációjához.

Az 50+ generáció technológiabefogadási képessége alapvetően fogja befolyásolni az időspiacok fejlődési dinamikáját és irányát, valamint saját életmi-

nőségét mind a korábbi, mind pedig a későbbi időszakokban.

Az új technológiák által kínált előny az életminőség javítása, ami megfigyelésen, felügyeleten alapul. Nem szabad szem elől tévesztenünk, hogy az ICT-használat alapja a folyamatos monitoring lehetősége. Futurisztikus képként felmerülhet a megfigyelt emberekből „hálózati elemekké” válás, ami persze ellentmondásban áll a függetlenség megőrzésével.

A sérthetetlen magánélethez való jog azt kellene, hogy jelentse, hogy védelem alatt áll a szabad életmód-/életútválasztás, szemben a nyilvános kontrollal és a társadalmi megkülönböztetéssel. Ez az elmúlt egy-két évtizedben kiegészült még a személyes adatokról, információkról való rendelkezés jogával. A generálódó információk tárolása, továbbítása, megosztása, illetve a magánélet, a személyiségi jogok védelme elsődlegesen megoldandó problémák. Mindezek miatt a technológiai képességek még akkor sem jelölhetik ki önállóan a piacon megjelenő termékek, szolgáltatások körét, ha valós fogyasztói igényeket elégítenek ki, mert számos etikai kérdésre is megfelelő választ kell adniuk, minimálisra csökkentve a magánszféra megsértésével, kiszolgáltatottsággal kapcsolatos aggodalmakat.

Az életminőség javításról akkor beszélhetünk, ha átfőmálódik a társadalom ezirányú gondolkozása – a technikai feltételek megléte mellett – és képesek leszünk a kétirányú befogadásra.

Az egyes generációk alapélmény-készletének összehasonlítása során komoly eltérések mutatkoztak az amerikai és nyugat-európai mintákhoz képest a magyar fiatal idősök esetén. Az internethasználatot, a technológia iránti nyitottságot mérő kutatási eredmények összehasonlításából láthatjuk, hogy technológiai iránti nyitottságuk, internethasználattal kapcsolatos attitűdjeik, fogyasztási szokásaik is jelentősen eltérnek (Harris, 2003).

Megállapítást nyert az egyes generációk, néhány esetben a generációkon belüli korcsoportok jelentősen eltérő ICT használata. Kirajzolódnak társadalmi szintű feladatok, a tanulmány első részében bemutatásra került generációs együttműködés alapvető feltétele a haladásnak. Érdemes fokozott figyelmet fordítanunk az Európai Unió azon álláspontjára is, miszerint a társadalmi integrációt segítő politikák egyben kifizetődőek is, hiszen azzal, hogy több embert vonnak be a munkaerőpiacra és fenntarthatóbbá teszik az állami finanszírozási rendszereket, elősegítik a társadalmi kohéziót és a gazdasági növekedést.

Ezzel szemben hazánkban, ha felvetődik egyáltalán a befogadó információs társadalom kérdése, akkor is inkább szociális, esélyegyenlőségi kérdésként

vetődik fel és csak a háttérben, másodlagosan jelennek meg az össztársadalmi, gazdasági szempontok. Ezen túllépve rajzolódhatnak ki „megoldási” koncepciók, elsődleges kérdésként kezelve a passzivitást és ennek generációs vonatkozásait, motivációs lehetőségeit.

IRODALOM

Abramson, A. and Silverstein, M. (2006), Images of Aging in America 2004, AARP and the University of Southern California, San Diego, CA (http://assets.aarp.org/rgcenter/general/images_aging.pdf)
Furlong, M.S. (2007), Turning Silver into Gold, How to Profit in the new Boomer Marketplace, FT Press, Upper Saddle River, NJ
Gergátz, I. (2009): Redefining Life After 50 – Grandparents Are Plugged-In, 8th International Congress Marketing Trends, 16-17. January, 2009, Paris
Harris, L.M. (ed.), After Fifty: How the Baby Boom Will Redefine the Mature Market, Paramount Market Publishing, 2003
Home for Life – The Scope and Uses of Telecare in Promoting Wellness, Living Independently Group, CES Silver Summit Conference, Jan 2009
Magyar Infokommunikációs Jelentés 2008, BellResearch, Budapest (<http://www.ictreport.hu>)
Seniorwatch2 – Assessment of the Senior Market for ICT Progress and Developments, Final Study Report, Brussels, European Commission Information Society and Media Directorate General, 2008 (http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/ct/itemdetail.cfm?item_id=4286)
The Future is Bright (2009), AARP Online Network Mediakit, 12 p.

(http://assets.aarp.org/www.aarp.org/_cs/misc/aarponlinemediakit.pdf)

Törőcsik M. (2003), Fogyasztói magatartás trendek, KJK, Budapest
Törőcsik, M. – Szűcs, K. (2004), Tempo-based Lifestyle Segmentation: Theoretical Framework and Empirical Experiences in Hungary, In: Worldwide Marketing: 33rd EMAC proceedings, University of Murcia, 2004

THE ICT RELATION ANALYSIS OF THE 50+ GENERATION, PART 2

The information technology plays a crucial role in enabling elderly people to actively participate in (public) life. The information society reallocates the access to and the accessibility of social resources, information and services. The research aims to reveal the relationship of the digital natives and the nomads as it is today and how the representatives of the two sides perceive this connection. The aim of the qualitative (I. part) - quantitative (II. part) research is to find out whether the old saying: “Give a man a fish and you feed him for a day. Teach him how to fish and you feed him for a lifetime” continues to work in this area as well. What the techniques that support successful fishing are, where help comes from.

Ildikó Gergátz

A felelős működés bemutatásának programja

Good^{TM}
CSR
2009

2009-ben:

- már harminc vállalat
- lengyel és román résztvevők is
- *A társadalmi felelősségvállalás könyve* három nyelven

www.goodcsr.com